

Kardeşimm Benim • Cynthia Lord

Türkçesi: Nazlı Tancı • Çocuk Kitaplar • Roman • 196 sayfa • Önerilen sınıflar: 5, 6, 7
SAĞLIK ve SPOR • İLETİŞİM • BİREY ve TOPLUM • KİŞİSEL GELİŞİM
engelli yaşamı • kardeşlik • otizm • sözcükler • kurallar • aile • iletişim • arkadaşlık • farklılıklar • klinik • sorumluluk • sevgi

Amerikalı yazar **Cynthia Lord**, tüm dünyada yankılar uyandırarak pek çok ödüle değer görülen çocuk romanıyla Türkçe’de. Otizmliler erkek kardeşine duyduğu sevgiyle onun özel ihtiyaçlarının verdiği bunalım arasında kalan abla Catherine’in yaşamını anlatan yazar, başarıyla işlenmiş karakterleriyle samimi ve çarpıcı bir aile portresi çiziyor. Engelli yaşamına ilişkin edebiyatta örneğine az rastlanır bir yalınlıkla, çocuk gözünden “normal” kavramını sorgulayan roman, farklı olanların bir arada yaşamasının zorluklarını, umut dolu bir anlatımla irdeliyor. Hem zihinsel hem fiziksel engelliliği aynı kurguda işleyen kitap, engellilerin eğitim, mutlu olma, güvende hissetme haklarını hatırlatıyor; engelli yakınlarının yorgunluklarını, çelişkilerini ve duygusal iniş çıkışlarını da gerçekçi bir bakışla ele alıyor.

Catherine’in tek isteği, normal bir yaşam sürmektir, çünkü otizmliler küçük kardeşi David’le yaşamaya “normal” denemez. Ailenin tüm düzeni, bu hayli farklı kardeşin ihtiyaçları çevresinde dönmektedir. Catherine, çeşitli konularda kuralları koyarak, hem David’in hem kendi yaşamını kolaylamaya çalışır. Ancak o yaz, komşu eve taşınan yaşıtı Kristi’yle ve terapi kliniğindeki felçli genç Jason’la tanışmak düşüncelerini altüst eder. Catherine, kendine koyduğu kuralların da birer “engel” olduğunu anlayacak mıdır?..

TARTIŞMA KONULARI...

1. Romanın ilk bölümünde Catherine ve otizmliler kardeşi arasındaki ilişkide dikkatinizi en çok çekenler neler? Sizce Catherine’in yaşında (12), otizmliler bir kardeşin sorumluluğunu üstlenmek ne demektir?
2. Catherine, terapi kliniğindeki Jason’u kastederek, “Bir şeye yakından bakmak onu güzelleştirebilir,” sözleriyle ne anlatmak istiyor? Örneklerle açıklayın.
3. Ailenin düzeni, David’e göre nasıl ayarlanmış? Sorumluluklar nasıl paylaşılmış? Yakın ya da uzak çevrenizde engelli bireyi olan aile var mı? Yaşam düzenleri nasıl kurulmuş?
4. Sizce Jason ve ailesi engelli yaşamları nedeniyle kendilerini nasıl hissediyorlar? Bizde toplumun engellilere yaklaşımı konusunda neler söylersiniz?
5. Catherine, herkesin David’den “minicik”, kendisinden ise “kocaman” şeyler beklemesinden yakınıyor; bu konuda haklı olabilir mi? David’in varlığı Catherine için bir haksızlık kaynağı mı? Ne düşünüyorsunuz?
6. David, Catherine’in arkadaşlarıyla ilişkilerini nasıl etkiliyor? Catherine ve Jason’un arkadaşlıkları birbirlerine neler kazandırıyor?
7. Catherine, Kristi’nin kendisini Jason’la birlikte görmesini neden istemiyor? Kristi’nin yanında bir nedenle kendisini değersiz hissediyor olabilir mi?
8. Catherine’in kişilik özellikleri için neler söylersiniz?
9. Catherine’in, Jason’la arkadaşlığından utandığını, Jason’un da bu utancı fark ettiğini, karşılıklı olarak hangi davranışlarından anlıyoruz? Konuya her ikisi açısından baktığımızda ikisinin de haklı olduğu yönler neler?
10. Gençlik Merkezi’ndeki danslı toplantıya gitmek istemeyen Catherine’in fikrini ne değiştirdi?
11. Catherine, Jason’a, “Kristi’nin senin hakkında değil, benim hakkımda ne düşüneceğinden korktum,” diyerek kastettiği nedir?

12. Gençlik Merkezi'nde Jason'la tanışan Ryan ve Kristi ne tepki verdiler? Başka bir açıdan bakıldığında, David ve Jason'un yakınlığı Catherine'in şansı olabilir mi? Açıklayın.

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Araştırma:** Otizmi araştırın. Nedenini, yaygınlığını, otizm merkezlerini, rehabilitasyonunu, eğitim kurumlarını öğrenin. Otizmlili bireylerin özellikleri neler; davranış ve tepkileri diğerlerinden nasıl ve neden farklı? Toplumda otizm ve otizmlilerle ilgili yanlış bilinenleri, otizmlilerin sosyal yaşamdaki gereksinimlerini, otizmlilerin eğitim görme ve iş bulma olanaklarını araştırın. Bilgi kirliliğinin çok olduğu bu önemli konuda farkındalığınızı arttırın. Araştırma sonuçlarını, mümkünse velilerin de bulunduğu bir buluşmada sınıfça paylaşın.
- **Münazara:** Sınıf iki gruba ayrılınsın. Belirleyeceği sözcüleri aracılığıyla bir grup, “Kurallar özgürlükleri düzenler; yararlıdır,” görüşünü, diğer grup ise, “Kurallar özgürlükleri kısıtlar; zararlıdır,” görüşünü savunsun. Bakalım hangi grubun savunusu daha güçlü olacak ve hangi söylem ağır basacak?
- **Oyun:** Bir konu saptayın ve bu konudaki bütün konuşmalarınızı söz ve ses olmaksızın yalnızca resimler yoluyla yapın. Konuşma kartları aracılığıyla çevresiyle iletişim kuran Jason’ı anlamak için, 15 dakika boyunca sınıfta siz de kâğıtlara sözcüklerinizin resimini/çizimini yapıp birbirinize göstererek anlaşmaya çalışın. Jason’ın ve onun gibi konuşma engellilerin zorluklarını deneyimleyin. 15 dakika sonunda çizimlerle kurduğunuz iletişimde yaşadıklarınızı, duygularınızı ve bu deneyimin sizlerde bıraktığı etkiyi etraflıca tartışın.
- **Yazma:** Herkes kendisi için önemli bir konuda, tıpkı Catherine’in hayatı kolaylaştırmak ve David’i yönlendirmek için oluşturduğu kurallara benzer kurallar yazsın. Ne işe yarayacağını, hangi durumlar için kullanılması gerektiğini açıklasın.
- **Yarışma:** Herkes bir diğerine sormak üzere bir sözcük belirlesin. Kendisine sözcüğü iletilen kişi, 30 saniye içinde o sözcüğü basit bir çizim/resimle anlatsın. 30 saniyede sözcüğün resmini yapamayan elensin. Son tura kalan 5 öğrenci sınıfta “Sözcüklerin Efendisi” olarak ilan edilsin ve ayakta alkışlansın.
- **Tartışma:** İnsanlar arasında hangi bakımlardan ve ne tür farklılıklar var? Bu farklılıklar ne yarar sağlar ya da ne tür zorluklar yaratır? Farklılıkların olumlu-olumsuz kabul edildiği durumlar, ortamlar ya da yerler neler? Bu ve benzeri soruların yanıtlarıyla birlikte “farklılıklar” konusunu somut örnekler üzerinden tartışın. İnsanların farklılıklara neden hoşgörüsüz olduklarını sınıfça irdeleyin. (Mümkünse bu tartışmaya velilerin de katılmasını sağlayabilirsiniz.)
- **Söyleşi:** Bulduğunuz yerde otizmle ilgili bir sivil toplum kuruluşu ya da merkez vb varsa bir yetkiliyi okulunuza davet ederek velilerin de katılacağı bir söyleşi düzenleyin. Toplumda konuyla ilgili önyargıların giderilmesi için bir fırsat yaratın.
- **Sergi:** Kentlerde engellilerin yaşamını zorlayan, onların hareketlerini ve sosyal hayata katılmasını olanaksız hale getiren “şey”lerin resimlerini çekin. Sosyal medyadaki video ve fotoğrafları bulun. Bu malzemeleri “Engel Olma!” benzeri başlığı olan bir sergi oluşturarak tüm okulun izlemesini sağlayın.